

FM: Oktobrī kokapstrāde saglabājusi apstrādes rūpniecības līderes lomu

Publicēts: 31.01.2018.

Centrālās statistikas pārvaldes publicētie dati par rūpniecības produkcijas izlaidi norāda uz vāju nozares izaugsmi šā gada oktobrī. Rūpniecībā saražotās produkcijas apjomi oktobrī pieauga vien par 1,7%, salīdzinot ar iepriekšējā gada oktobri, ko nodrošināja augošie ieguves rūpniecības, kā arī elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomi – par attiecīgi 6,1% un 8,1% gada griezumā. Savukārt apstrādes rūpniecība, kas veido trīs ceturtdaļas no visas rūpniecības, saglabāja iepriekšējā gada oktobra izlaides līmeni. Jāatzīmē, ka pieauguma tempa ziņā tas ir vājākais šogad reģistrētais apstrādes rūpniecības sniegums.

Apstrādes rūpniecības apakšnozaru analīze liecina, ka līdzīgi kā iepriekš lielāko negatīvo ietekmi uz kopējo apstrādes rūpniecības izaugsmi radīja ražošanas apjomu kritums pārtikas rūpniecībā. Pārtikas produktu ražošana oktobrī salīdzinājumā ar pagājušā gada oktobri samazinājās par 8,9%. Papildus gaidāmajam zivirūpniecības ražošanas apjomu kritumam oktobrī samazinājās arī augļu un dārzeņu pārstrāde, toties pieauga gaļas, to produktu un piena pārstrādes apjomi. Kas attiecas uz piena pārstrādi, nozares pārstāvji apliecina, ka Krievijas tirgus zudums ir kompensēts ar jauniem tirgiem, eksportējot precis uz Serbiju, Tunisiju, Itāliju un citām valstīm, kā arī ierastajiem Eiropas Savienības (ES) tirgiem - Vāciju, Igauniju, Lietuvu un Nīderlandi. Turklāt pašlaik tiek strādāts pie nepieciešamās dokumentācijas sakārtošanas, lai paplašinātu Latvijas lauksaimniecības produktu klāstu eksportam uz ASV.

Negatīvu devumu apstrādes rūpniecības attīstībā oktobrī izraisīja arī nemetālisko minerālu izstrādājumu jeb būvmateriālu ražošanas apjomu sarukums par 13,6%, salīdzinot ar 2014. gada oktobri. Produkcijas izlaide šajā apakšnozarē ir samazinājusies pēdējos deviņus mēnešus, kas daļēji saistīts ar vājo būvniecības sektora izaugsmi Latvijā šogad. Taču aktuālā informācija liecina, ka trešajā ceturksnī nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā ieguldītās investīcijas ir pieaugušas par 90%, salīdzinot ar 2014. gada trešo ceturksni, veidojot 7,8% no kopējām nefinanšu investīcijām rūpniecībā. Tas liecina, ka nākamajā gadā būvmateriālu ražošanas apjomiem ir potenciāls pieaugt ar nosacījumu, ka palielināsies būvniecības sektora aktivitāte un līdz ar to arī pieprasījums pēc būvmateriāliem gan Latvijā, gan ES.

Kārtējo mēnesi nav veicies arī metālizstrādājumu un mašīnbūves apakšnozarēm, izņemot iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražotājus. Piemēram, gatavo metālizstrādājumu ražošanas apakšnozarē oktobrī gada griezumā fiksēts 0,6% samazinājums, elektrisko iekārtu ražošanas apjomi saruka par 8,8%, automobiļu un piekabju ražošana kritās par 16,3%. Turpretī iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana oktobrī salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi pieauga par 10,1%. Jāatzīmē, ka 2015. gads minētajai apakšnozarei ir salīdzinoši veiksmīgs, jo desmit mēnešos kopumā tā spējusi kāpināt savus ražošanas apjomus par 10,1%, salīdzinot ar 2014. gada atbilstošo laika periodu. Taču pārējās metālapstrādes un mašīnbūves apakšnozarēs, par kurām ir pieejami dati, šā gada desmit mēnešos reģistrēti izlaides kritumi. Tas tiešā vai pastarpinātā veidā ir saistīts ar ģeopolitiskajiem notikumiem austrumu reģionā un to ekonomiskajām sekām, īpaši izceļot Krievijas iedzīvotāju maksātspējas pasliktināšanos.

Savukārt tendences vieglajā rūpniecībā pamazām mainās. Ja apģērbu ražošanā joprojām tika fiksēts samazinājums, tekstilizstrādājumu ražošanas apjomi lēnām atgūstas, oktobrī otro mēnesi pēc kārtas uzrādot nelielu ražošanas apjomu pieaugumu. Dati par apstrādes rūpniecības apgrozījumu liecina, ka tekstilizstrādājumu izlaides pieaugumu kopš šā gada aprīļa veicina tieši pārdošanas apjomu pieaugums ārējos tirgos. Jāatzīmē, ka vairāk kā 80% no vieglās rūpniecības produkcijas tiek eksportēti.

Oktobrī kokapstrāde saglabājusi apstrādes rūpniecības līderes lomu, uzrādot 6,2% pieaugumu salīdzinājumā ar 2014. gada oktobri. Tā kārtējo reizi nodrošināja lielāko pozitīvo ietekmi un neļāva kopējiem apstrādes rūpniecības ražošanas apjomiem samazināties. Šie rezultāti liecina par iepriekšējos periodos veikto investīciju atdevi, kas ļāvušas kāpināt augstas pievienotās vērtības koksnes produktu un materiālu īpatsvaru, kā arī ierindoties starp vadošajiem kokskaidu granulu ražotājiem Eiropā. Lai arī joprojām lasāmas ziņas par atsevišķu kokrūpnieku veiktajiem investīciju projektiem ražošanas modernizācijā un paplašināšanā, trešajā ceturksnī kokapstrādes apakšnozarē veiktās investīcijas gada griezumā ir samazinājušās par 22,4%. Tomēr jāņem vērā, ka šo investīciju

kritumu lielā mērā noteica pērnā gada augstā bāze.

Mēbeļu ražošanas pieaugums par 1,2% šā gada oktobrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada oktobri, ir jūtami palēninājies, jo desmit mēnešu izaugsme veido 13,5%. Ražošanas apjomu pieaugums oktobrī gada griezumā fiksēts arī iekārtu un ierīču remontā (+2,4%), poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā (+3,8%), datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā (+18,1%).

Jāatzīmē, ka nefinanšu investīciju vērtība apstrādes rūpniecībā kopumā šā gada trešajā ceturksnī pieauga par 3,5% salīdzinājumā ar 2014. gada trešajā ceturksnī veiktajām investīcijām. Šis rādītājs apvienojumā ar pozitīvo ES Ekonomikas sentimenta indeksa dinamiku, kas liecina par uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma uzlabošanos, ir labs priekšnoteikums nozares izaugsmei gada pēdējā ceturksnī. Tajā pašā laikā ir jā saglabā piesardzība saistībā ar potenciālajiem riskiem, par ko liecina Latvijas rūpnieku ekonomiskās konfidences pasliktināšanās šā gada novembrī.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-oktobri-kokapstrade-saglabajusi-apstrades-rupniecibas-lideres-lomu>